

heilsuskaðiligt arbeiðsumhvøvi.

Almenn vælferðartænasta verður stovnst við tí uppgávu at taka sær av sosialum og mentanarligum áhugamálum hjá sjófólki og fiskimonnum.

Arbeidsfólkið á flakavirkjum og øðrum virkjum innan fiskivinnuna við skiftandi og ótryggum inntøkumøguleikum verður tryggjað fäst minsta-løn.

Øllum løntakarum — eisini tímaløntum — verður tryggjaður rættur til eftirútbúgving við løn.

Sjúkradagpeningaskipanin verður broytt soleiðis, at veittar verða øllum løntakarum somu sémðir við sjúku ella forfall. Hetta merkir, at dagpeningur verður veittur frá fyrsta sjúkradeigi, og veitt verður 100 % endurgjald fyri lønarmiss. Arbeidsgevarar luttaka í útreiðslunum av böttu dagpeningaskipanini.

Kvinnur verður veittur veruligur javnrættur til arbeiðis og løn. Hugsað verður um tilvildarlugu lønarviðurskiptini í krambúðum, á gistingarhúsum o. t.

Lóg um lønarlagmark verður framd.

Flokkurin er ímóti fæst-um gerðarrætti. Vinnufelagini skipa sjálvi sín arbeiðsrætt.

Arbeidsloysistryggingarskipan verður framd, og arbeiðsávisingartænasta skipað um alt landið.

Búskapar- og virkispolitikkur

Undir verandi búskaparligu skipan er endamálið við javnaðarfloksins búskaparpolitikki:

- 1) at tryggja øllum arbeiði alt árið,
- 2) at tryggja ein javnan við andi vøkstur.

Til at rækka hesum málum verða landsbankin og menn-ingarstova ídnaðins sett á stovn beinanvegin.

Hesir báðir stovnar standa á odda fyri tí almennu planlegg-ing og vinnufigging, sum skal tryggja eina áhaldandi og javna útbýgging av handverki og ídnaði um alt landið.

Hetta virksema verður fram-t í nærum samstarvi við Menn-ingargrunn og Ídnaðargrunn, hvørs figgarorkur verða mun-andi styrktar.

Landsbankin skal annars hava eftirlit við bankavirk-semínun, herundir rentuáset-ingin. Hann skal samskipa og stýra lántøkuni uttanlands, og annars í mesta mun umsita peningin hjá tí almenna.

Fiskivinna

Fiskivinna er landsmál, og landið skal ganga á odda bæði í útbýgging og rakstri.

Einstaklinga-, fiskimanna- og øðrum fyritøkum, sum fara

undir bygging av hóskaði fiskiförum, verður tryggjað lagaliga figging.

Øll stuðulsskipanin verður endurskoðað og umskipað, og miðað verður ímóti, at fiski-flotin kemur at hvíla í sær sjálvum.

So leingi fiskivinnan sum heild hevur stuðul fyri neyðini, verður ráðfiskagrunnurin at liggja í søluliðinum.

Tí almenna verður tryggjað innlit í alla fiskasølu, sum fer fram á privatvinnuligum grundarlagi.

Ein fortreytin, fyri at tað kunna skipast nóg mikið av nýggjum arbeiðsplásum ár-liga, er, at útflutningsvørur okkara verða tilvirkaðar her á landi.

Tiskil má landið ganga á odda við gransking, planlegg-ing, figging og stovnseting av virkjum, ið hava til uppgávu at tilvirka okkara útflutnings-vørur.

Hetta er ein avgjörd for-treyt fyri at Føroyar skulu kunna greiða tær ovurstóru búskaparligu innlendis og utt-anlendisbyrðar, sum standast av fyra ára borgarligum stýri.

Eisini verandi ídnaður eigur at styrkjast.

Til tess at tryggja skipa-smiðjum regluligt arbeiði alt árið og fyri at tryggja eina skilagóða stýring og planlegg-ing verður settur á stovn al-mennur sáttmálastovnur.

Fiskirættindi

Í altjóða samráðingum verður virkað fyri, at 200 fjórðingar búskaparlig øki vinna fulla viðurkenning, og at londum, sum mest hava sjógvin á at lita, verða tryggja framhjárættindi á búskapar-ligu økjum teirra, sum í vinnu-møguleikum eru betri fyri.

Í øllum samráðingum í fiski-vinnu- og fiskirættindamálum luttaka føroyingar beinleiðis og sita fyri, har hetta letur seg gera.

Tryggjað verður, at veiði-floti okkara á mest fjóltáttáða og rationella hátt kann troyta allar móguleikar á heimaleið-um og fjarum leiðum, og at skip okkara altíð lagaliga kunnu leggja um til broyttar veiðumstøður.

Búskaparliga øki føroyinga er høvuðsálitið, men verður dentur lagdur á við samráð-ingum at varðveita aðrar móguleikar og skapa nýggjar.

Í ávisum fornum kunnu fiski-rættindi veitast øðrum á fø-royskum øki, tá føroyingar fáa rættindi afturfyri, ella tá hetta er í samsvar við altjóða reglur.

Neyðugt kanningararbeiði á nýggjum leiðum, av nýggjum veiðihættum og viðvikjandi óroyndum fiskastovnum verður at fremja.

Vaktar- og bjargingartæn-astan verður útbýgd.

Fiskaaling og havbúnaður

Lóggáva verður gjörd, sum áleggur tí almenna at fáa til vega bilig og langfreistað lán til føroyskar fiskaalarar.

Almenna nevndin fyri fiska-aling verður samansett á ein demokratiskan hátt og hóski-ligari, soleiðis, at vinnan eisini verður umboðað í henni.

Miðað skal verða ímóti, at fiskaaling kann gerast hvør-s-mans vinna, eins og garna-veiða og heimaútróður er og hevur verið her á landi.

Sett verður á stovn útbúgv-ing, ið kann útbúgva ungdom okkara innan fiskaaling og havbúnað.

Djórælækni, serkønur innan fiskaaling, skal vera alarum tøkur. Eisini eigur almennur ráðgevi innan fiskaaling at verða settur.

Virkir og einstaklingar, sum hava tilknýti til fiskaaling — eitt nú útgerðarframleiðarar, fóður- og yngulframleiðarar, góðskingarvirki v.m. — skulu fáa fult so góðar virkis- og figgjanarsémðir, sum vinnan annars.

Okkara vrakara- og góðsku-eftirlit má útbýggjast soleiðis, at øll vøra, ið framleidd verður burtur úr alifiski, kann nýt-ast og seljast sum tann besta av sinum slag.

Tryggingin hjá føroysku havbúnaðarmonnum eigur at vera eins góð ella betri enn tann, okkara grannar hava, so-leiðis at henda kostnaðarmikla trygging ikki ger okkara ali-fisk ókappingarføran á markn-aðinum.

Fyri at viðlíkahalda ella nøra um villa laksastovnin í havøki okkara, skal virkast fyri, at bygd verður smolt-støð, sum skal ala smolt til »ocean ranching«.

Lóg um dálking og umhvøvi má gerast og koma í gildi sum skjótast. Henda lóg má eisini verja havbúnaðin móti dálk-ing, samstundis sum hon má fegna um ta dálking, havbún-aðurin hevur við sær.

Landbúnaður

Tað er av týðningi fyri landið, at landbúnaðarvinnan mennist.

Málið er størst mógulig framleiðsla av búnaðarvørum í Føroyum.

Jarðarlógin eigur at skipast so, at øll, sum hava áhuga fyri landbúnaði, fáa móguleika fyri at búgva seg út innan hesa vinnu og móguleika fyri at gera nýtslu av hesi útbýgving.

Festiskipanin verður avloyst av leigusáttmálum, og leigu-upphæddin skal ásetast á tilík-an hátt, at dugnaskapur lønar seg.

Fráfarandi bóndi skal hava rætt at geva tilmæli um eftir-fylgjara.

Bøndur hava rætt til festið við løn sum aðrir stættir.

Álagt verður myndugleikun-um at gera langtíðarætlanir fyri búnaðarlendi.

Tað almenna fyriskipar og/ella stuðlar nýðyrking.

Tað almenna luttekur í at royna at troyta føroysk ráevni til framleiðslu av t.d. fóður-evnum og tóðum.

Ognarjörðin eigur at fáa somu sémðir sum almenna jörðin til útbýgging av hóska-andi brúkum og samvinna millum jarðarbrúkarar verður at stuðla.

Tað almenna kann átaka sær at seta garðar í rakstrarbúnan stand.

Tað almenna fær heimild til at uppkepa búnaðarjörð til samanlegging.

Jarðarráðið verður umskipað so, at tað verður ráðgev-andi stovnur undir lögtingi og landsstýri.

Landbúnaðurin skal hava roknskaparskyldu og verða skattaður eins og onnur vinna. Skipað verður so fyri, at landbúnaðurin verður ein løn-andi vinna sum lið í bygda-menningspolitikkinum.

Royndarstøð og landbúnað-arskúli verða skipað so, at hesir stovnar kunna gera royndir um alt landið.

Skipað verður fyri, at roynd-arstøðin fær atgongd til at virka á allari almennari jörð í landinum.

Bøndur eiga rætt til fritíð við løn. Sett verður á stovn av-loysarskipan fyri bøndur og jarðarbrúkarar.

Skattamál

Samfelagið verður at fáa sær tørvandi inntøkur á ein slíkan hátt, at øll hjálpa til eftir fori-muni. Júst størri ágóða ein hevur, jú meira skal ein lata frá sær til samfelagið.

Grundarlagið undir inntøku-skattinum skal vera brutto-skattaskipan bæði fyri løntakarar og tey, sum reka sjálv-støðuga vinnu. Hjá løntakar-um verður skatturin goldin sum ein samtiðarskattur. Í hesum liggur eisini, at hvør løntakari skattar sjálvstøðugt uttan mun til hjúnabands-støðu.

Eisini samfelagsskaptur vinningur og annar vinningur, har arbeiði ikki er aftanfryi, koma undir skatting.

Við síðuna av inntøkuskatt-inum verður skipað fyri nýtslu-skatti. Fyri at nýtsluskatturin ikki skal raka ov meint, har tungt hús er frammanundan, verður veittur stuðul, sum svarar til tað, ið útreiðslurnar til eitt vanligt húsarhald hækka av nýtsluskattinum.

Gjörd verður nýggj skatta-lóggáva, ið tryggjar lágløntum og pensiónistum móti skatta-trýsti.